

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola J. A. Komenského Kly, okres Mělník

277 41 Kly 70

Identifikátor školy: 600 047 784

Termín konání inspekce: 25. - 27. květen 2004

Čj.:	c5-1154/04-5222
Signatura:	oc3cx119

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, dějepis, občanská výchova, prvouka, přírodověda a přírodopis vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, dějepis, občanská výchova, prvouka, přírodověda a přírodopis vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech: český jazyk, dějepis, občanská výchova, prvouka, přírodověda a přírodopis vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ státní kontrola dodržování obecně závazných právních předpisů prováděná ve smyslu § 18 odst. 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů – kontrolované oblasti: odborná a pedagogická způsobilost ředitelky školy a pedagogických pracovníků ve vybraných předmětech, učební plány a učební osnovy ve vybraných předmětech, vykazování počtu žáků v základní škole, organizace a řízení výchovně-vzdělávací činnosti v základní škole, výchovná opatření v základní škole, povinná dokumentace – kontrolovaným obdobím jsou školní roky 2002/2003 a 2003/2004,
- ❖ využívání finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu ve smyslu ustanovení § 8 odst. 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů; kontrolovaným obdobím je rok 2003.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola J. A. Komenského Kly, okres Mělník (dále jen ZŠ) byla k 1. lednu 2003 zřízena jako příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Obec Kly. Škola sdružuje základní školu (kapacita 180 žáků), školní družinu (kapacita 75 žáků) a školní klub (kapacita 60 žáků). Nejnověji byla škola zařazena do sítě škol, předškolních a školských zařízení na základě Rozhodnutí MŠMT ČR č.j. 32 948/02-21 ze dne 6. ledna 2003. K 3. září 2003 škola vykázala 135 žáků. Pro školní rok 2003/2004 byla škole udělena výjimka z počtu žáků. Spádová oblast školy zahrnuje tyto obce: Červená Piska, Kly, Kly-Vinice, Tuhaň, Větrušice, Záboří.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V době inspekce zajišťovalo výuku na základní škole celkem 13 pedagogických pracovníků. Část hodin sledovaných předmětů (český jazyk, prvouka a přírodověda na 1. stupni, přírodopis a dějepis na 2. stupni) vyučovaly čtyři učitelky, které dosáhly pouze středoškolské vzdělání, takže nesplňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti podle příslušné vyhlášky, část sledovaných předmětů byla vyučována pracovníky pouze s pedagogickou způsobilostí (dějepis a přírodopis). Délka pedagogické praxe na základní škole je u vyučujících sledovaných předmětů rozdílná (od čtyř roků do 30 let). Výchovný poradce absolvoval příslušné kvalifikační studium, poradenstvím se zabývá již šestým rokem.

Skladba úvazků vyučujících na základní škole je vedena snahou zajistit co nejlepší aprobovanost výuky, což se vzhledem ke stávajícímu složení pedagogického sboru daří pouze částečně, ale ředitelka školy systematicky na odstraňování tohoto nedostatku pracuje.

Organizační struktura školy je jednoduchá, škola se člení do tří součástí: základní škola, školní družina a školní klub. Školní jídelna je samostatným subjektem. Ředitelka školy má velmi kvalitně zpracovány organizační dokumenty školy (provozní řád, krizový řád, organizační směrnice, plán školních akcí, termíny pedagogických rad, pracovních porad a schůzek rodičů, přidělení úkolů na škole, apod.). Do funkce statutárního zástupce ředitele školy je jmenována zástupkyně ředitelky školy. Zaměstnanci se řídí Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení vydaným MŠMT ČR, čj. 14 269/2001-26, a dalšími platnými právními normami, které jsou rozpracovány a konkretizovány na podmínky školy (vnitřní řád, klasifikační řád). Plnění pracovních povinností zaměstnanců je pravidelně kontrolováno a vyhodnocováno; jedenkrát za rok je s pracovníky provedeno celkové zhodnocení jejich činnosti. Metodické orgány ustaveny nejsou, organizací výchovně-vzdělávacího procesu a jeho výsledky se zabývají pravidelné pracovní porady a jednání pedagogické rady. Zpracovaný *Plán práce školy na školní rok 2003-2004* a *Plán ozdravných opatření na školní rok 2003/2004* vycházejí z *Koncepce rozvoje školy pro období 2002 – 2005*, zahrnují jak akce každoročně se opakující, tak i akce nové.

Přenos informací ve škole je pružný, neboť vyučující i vedení školy se prakticky několikrát za den setkávají, mohou tak rychle a operativně jednat a řadu věcí aktuálně přizpůsobit měnícím se podmínkám. Důležité informace jsou průběžně zveřejňovány v prostorách školy.

Ředitelka školy vhodným způsobem využívá pedagogické a odborné způsobilosti a schopnosti všech pedagogických pracovníků. Pro kontrolní činnost je vypracován *Plán kontrolní činnosti na školní rok 2003/2004*, který vychází ze závěrů z kontrolní činnosti ve školním roce 2002/2003 a stanovuje konkrétní oblasti kontrolní činnosti na letošní školní rok. Závěry jsou projednávány i v pedagogické radě a ve vztahu k nim jsou přijímána konkrétní opatření. V uplynulém roce, stejně jako dosud v letošním, ředitelka školy i její zástupkyně prováděly pravidelnou a cíleně zaměřenou hospitační činnost. Z hospitační činnosti jsou pořizovány písemné záznamy, v průběhu pohospitačních pohovorů byli pedagogičtí pracovníci vedeni k sebeevaluaci. Pohospitační pohovory prováděné v průběhu inspekce byly vedeny velmi fundovaně, doporučení a závěry byly v souladu s celkovou koncepcí školy. Nekvalifikovaní učitelé spolupracují se zkušenými kolegy.

V rámci kolektivní smlouvy byly zpracovány dokumenty *Systém hodnocení a odměňování zaměstnanců* a *Systém školení a vzdělávání zaměstnanců ve školním roce 2003/2004*. V *Plánu rozvoje pedagogických pracovníků* jsou pak na základě analýzy aktuálního stavu stanoveny jasné a konkrétní úkoly pro jednotlivé pracovníky. Pedagogičtí pracovníci jsou vedeni a motivováni i k dalšímu rozšiřování své kvalifikace vysokoškolským studiem (v letošním roce je ukončily dvě vyučující). Akce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou vybírány na základě zájmu učitelů a v rámci koncepčního záměru školy. Ředitelka školy má také vypracován navazující dokument *Kritéria pro přiznávání osobního příplatku, mimořádných odměn a zvláštního příplatku za výkon práce třídního učitele*, který využívá k dalšímu motivování svých podřízených.

Vyučující provádějí i vzájemné hospitace a čerpají zkušenosti u kolegů, nechybí tak i možnost srovnání vlastní práce, v rámci hodnocení své celoroční práce jsou opět vedeni k sebehodnocení a ke zhodnocení práce ostatních.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré, v organizaci činnosti a provozu školy vůči zaměstnancům a v systému vedení zaměstnanců jako vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy je situovaná mimo dosah frekventované komunikace. Upravené venkovní prostředí (parčík, školní pozemek, víceúčelové hřiště, učebna v přírodě) působí podnětně. Ve dvou podlažích budovy se nachází 15 učeben, z toho je osm odborných – mj. pracovní informační techniky, českého jazyka či společná pracovní učebna pro výuku příbuzných předmětů přírodopis, fyzika a chemie. V šesti kabinetech – např. českého jazyka, přírodopisném nebo 1. stupně - je umístěna část výukového inventáře k jednotlivým předmětům. Sklad učebnic slouží zároveň jako učitelská knihovna, další místnost pak jako žákovská a obecní knihovna. Uskutečněnou půdní vestavbou získala škola nový prostor s víceúčelovým zaměřením (školní klub, studovna a informační centrum s 10 ks počítačů), pravidelně využívaný i školní družinou. Audiovizuální a informační technika je soustředěna mj. v multimediální učebně (dataprojektor, 15 ks počítačů, video, zpětný projektor a jiné vybavení včetně nových stolků pod počítače). V budově školy má své detašované pracoviště ZUŠ Mšeno – výtvarný obor. Nechybí zde ani keramická pec či hrnčířský kruh.

Kmenové učebny v nižších ročnících 1. stupně jsou vybaveny novým moderním žákovským nábytkem; starší nábytek ve třídách vyšších ročníků je poměrně zachovalý, v několika učebnách inovovaný. Výměna kancelářského nábytku byla provedena ve sborovně a ředitelně školy. Vybavení tříd 1. stupně umožňuje realizovat netradiční formy výuky a plně využívat jejich prostor (relaxační koberec, uspořádání lavic). Učebny obou stupňů podněcují žáky k zájmu o výuku stálou expozicí nástěnných či trojrozměrných pomůcek ke konkrétnímu okruhu učiva, encyklopedickou a jinou odborně-naučnou literaturou, a také přítomností didaktické techniky, zejména audiovizuální (celkem 16 televizorů, 6 videorekordérů, 5 zpětných projektorů, 4 diaprojektory, 14 radiomagnetofonů, 3 CD přehrávače, 1 HiFi systém aj.). Třídy jsou čisté a upravené, na 1. stupni navíc vkusně vyzdobené výstavkou žákovských výtvarných prací; v některých vyučující využívají nástěnky k aktualizaci výuky. Prostorná učebna českého jazyka je dobře vybavena – nechybí televizor s videopřehrávačem, k dispozici je též dostatečné množství různých slovníků, pravidel, pravopisných, stylistických či jiných cvičení apod.; v pracovní učebně je též umístěna příruční knihovna s beletrií - nejčastěji jsou zastoupeny pohádky a knihy klasiků české literatury. Nástěnné tabule a portréty českých spisovatelů, namalované žáky školy, podtrhují jazykový a literární charakter pracovní učebny. V již zmiňované počítačové učebně je soustředěno 6+1 ks počítačů dodaných škole v rámci projektu MŠMT ČR *Internet do škol* a dva počítače starší provenience. Odpovídající vybavení informační technikou, včetně příslušenství, se nachází i ve sborovně a ředitelně školy. Ke zpestření probíraného učiva mohou učitelky zařazovat nainstalovaný výukový software (cca 150 CD/disket, mj. pro předměty český jazyk – 1. i 2. stupeň, matematika, anglický a německý jazyk, dějepis, přírodověda, přírodopis). Stejnou úlohu zajišťuje i rozsáhlá školní videotéka – ta obsahuje např. 82 titulů přírodovědných pořadů, 71 kazet k výuce dějepisu, 50 pro český jazyk včetně 18 filmů a 20 kazet určených 1. stupni.

Ke všem sledovaným předmětům obdrželi žáci školy sady učebnic. Na obou stupních jsou využívána minimálně dvě nakladatelství, u jednotlivých předmětů vyučující upřednostňují ucelenou řadu. K dispozici mají i některé další tituly, ze kterých čerpají doplňující informace.

Vybavení speciálními učebními pomůckami pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení je standardní – od čítanek, pracovních sešitů a cvičení pro dyslektiky, přes odborné publikace, až po bzučáky, tvrdé a měkké kostky či loutky pro nácvik jemné motoriky.

Vedení školy mapuje a pravidelně kontroluje kvalitu materiální podpory vzdělávacího procesu vyučujícími – vedle hospitační činnosti a průběžně prováděných zjištění, např. i vedením evidence využívání počítačové učebny a informačního centra ve výuce nebo zapracováním přehledů vhodných pomůcek do tematických plánů. Přijímaná opatření ke zlepšení materiálního zázemí jsou koncepční, promyšlená a prováděná vždy po konzultacích s vyučujícími (sumarizace požadavků, určení priorit) a se zřizovatelem školy, s nímž základní škola velmi dobře spolupracuje. Pozitivním zjištěním je také participace vyučujících na tvorbě víceleté koncepce v oblasti materiálně-technických podmínek. Ředitelka školy z takto zpracovaného dokumentu zařazuje do ročního plánu práce školy konkrétní požadavky s termínovaným plněním a určenou zodpovědností. O jejich vynikajících manažerských schopnostech vypovídá množství akcí uskutečněných za období od předchozí inspekce, které vesměs školu kvalitativně posouvají vzhůru (již zmiňovaná půdní vestavba, zřízení multimediální učebny, vybudování počítačové učebny, rekonstrukce školního hřiště včetně vybudování učebny v přírodě, celková rekonstrukce WC a šaten včetně instalace nových skříněk a mnoho dalších). Inspirovající je i zřízení školního muzea s historickými lavicemi, s obrazovým a fotografickým materiálem, které přibližuje výuku zejména v období tzv. první republiky a protektorátu.

Základní škola poskytuje své prostory veřejnosti a organizuje např. cvičení pro maminky, žáci školy i jejich rodiče mohou denně do 16 hodin využívat internetové připojení, v odpoledních hodinách je pro ně přístupný i školní klub.

Materiálně-technické podmínky školy byly hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole se vyučuje podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola (MŠMT ČR, čj. 16 847/96-2 včetně dodatků a úprav). Individuální vzdělávací programy pro všech 22 diagnostikovaných dětí (všechny se specifickými poruchami učení) jsou podrobně zpracovány a pravidelně vyhodnocovány.

Učební plán školy byl realizován v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu.

Pedagogická dokumentace je vedena průkazným způsobem, v průběhu kontroly třídních knih ze školního roku 2002/2003 a 2003/2004 a v průběhu hospitační činnosti nebylo zjištěno porušení učebních osnov zvoleného vzdělávacího programu.

Výuka byla v souladu s učebními dokumenty.

Učivo sledovaných předmětů je rozpracováno do časově-tematických plánů, které jsou dále aktualizovány, kontrola plnění učebních dokumentů a vedení pedagogické dokumentace je součástí plánu kontrol a hospitační činnosti vedení školy, výsledky jsou pravidelně projednávány.

Kontrola naplňování učebních osnov byla účinná.

Organizace vyučování se řídí rozvrhem hodin a přestávek, který respektuje psychohygienické požadavky na průběh výchovně-vzdělávacího procesu. První vyučovací hodina začíná v osm hodin, po druhé vyučovací hodině je zařazena dvacetiminutová přestávka, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním je zařazena přestávka s minimální délkou 65 minut. Organizaci školy vůči žákům upravuje *Provozní řád školy* a *Vnitřní řád školy*, který byl projednán a schválen na jednání pedagogické rady a obsahuje všechna předepsaná ustanovení. Ředitelka školy schválila také řády odborných pracoven, školní dílny, tělocvičny, školního hřiště i součástí školy.

Informace uvnitř školy jsou většinou předávány osobně nebo vyvěšeny na informačních nástěnkách ve sborovně a na chodbách školy. Základem pro vnější informovanost zákonných zástupců o prospěchu a chování žáků jsou zápisy v žákovských knížkách a notýscích, dvakrát do roka se konají plenární schůzky rodičů a třikrát ročně tzv. informační dny. Účast rodičů je dlouhodobě sledována a vyhodnocována. Informace o ní je zveřejněna ve výroční zprávě školy. Rodiče také mohou podle svého zájmu navštívit jednotlivé vyučovací hodiny. Pedagogičtí pracovníci i výchovný poradce mají stanoveny pravidelné konzultační hodiny, další informace je možné získat při individuální návštěvě školy. Ředitelka má zpracován dokument *Spolupráce škola a veřejnost* s konkrétními úkoly, zpracovává také výroční zprávy o činnosti školy. Kontrolovaná *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002 – 2003* obsahuje veškeré předepsané náležitosti a má vysokou vypovídací hodnotu. Škola prezentuje výsledky své činnosti na veřejnosti, svojí činností se snaží obohacovat život v obci (vánoční jarmark, velikonoční výstava apod.).

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství

Výchovný poradce (absolvent pedagogické fakulty, obor speciální pedagogika) zastává tuto funkci od roku 1998, příslušné kvalifikační studium absolvoval. V současné době má v souladu s příslušným nařízením vlády sníženou míru vyučovací povinnosti. Jeho činnost probíhá plánovitě a systematicky. Zahrnuje dobře fungující informační systém směrem k žákům i rodičům, koordinovanou informační činnost vyučujících a poskytování metodické pomoci učitelům. Vycházejícím žákům i jejich rodičům zajišťuje velmi dobrý informační servis zaměřený na profesní orientaci po ukončení základní školní docházky. Mezi další oblasti práce výchovného poradce patří vedení přehledné evidence integrovaných dětí včetně příslušné podkladové dokumentace a sledování dodržování termínů kontrolních vyšetření u odborníků. Vzhledem k vyššímu počtu integrovaných žáků (celkem 22) zajišťují speciálně-pedagogickou péči další dvě pedagogické pracovnice; obě byly v tomto oboru proškoleny Pedagogicko-psychologickou poradnou v Mělníku. Speciálně-pedagogická péče je realizována ve dvou skupinách formou nepovinných předmětů vždy hodinu týdně. Takovýto rozsah poskytované péče je v souladu s doporučeními v odborných posudcích. Při řešení výchovných problémů i při jejich prevenci spolupracuje výchovný poradce s vedením školy i s rodiči. Případné výchovné problémy jsou okamžitě řešeny a je zjednána adekvátní náprava, což je jedním z důvodů bezproblémového chování žáků; to mj. dokládá i nízký počet kázeňských opatření. Výchovný poradce zastává současně i funkci školního metodika prevence sociálně-patologických jevů. Jeho činnost je plánovitá (*Plán kontrolní činnosti výchovného poradce pro školní rok 2003/2004* je kvalitně zpracován), jednotlivé oblasti (kontrolní činnost související s výukou, kontrolní činnost zaměřená na žákovské aktivity apod.) jsou plněny a průběžně vyhodnocovány (např. *Zpráva výchovného poradce za I. čtvrtletí školního roku 2003/2004, Vyhodnocení minimálního preventivního programu za školní rok 2002/2003*).

Výchovné poradenství významně přispívá ke zlepšování výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyku v prvním až devátém ročníku

Celkem deset hospitací u pěti vyučujících proběhlo ve všech ročnících s výjimkou sedmého; sledovány byly všechny složky předmětu, tj. mluvnice, literární výchova i sloh. Krátce byla navštívena i výuka dětí, u nichž byly diagnostikovány specifické poruchy učení. Učební plán ve všech třídách 1. i 2. stupně souhlasí s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola,

ve dvou třídách 2. stupně (šesté a osmé) je počet hodin navýšen o jednu (pátou) hodinu. Plánování a příprava učitelek vycházely z časově-tematických plánů, cíl výuky korespondoval s učebními osnovami, nové téma nebylo vyučováno izolovaně, nýbrž vždy v návaznosti na předcházející. Žáci se specifickými poruchami učení byli ve výuce zohledňováni.

Českému jazyku vyučuje šest učitelek včetně ředitelky školy; pět na prvním stupni, jedna na druhém. Dvě z nich (učitelky prvního až pátého ročníku) postrádají odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce v základní škole; mají sice pedagogické vzdělání, pouze však středoškolské. Tento nedostatek se však na kvalitě výuky neprojevil.

Materiální podporu výuky lze hodnotit jako velmi dobrou. Ve třídách prvního až pátého ročníku se vyučuje v kmenových učebnách, dobře vybavených didaktickými pomůckami. Žáci šestého až devátého ročníku mají k dispozici odbornou pracovnu, jež svým vybavením, výzdobou a celkovým vzhledem působí esteticky. Učitelky a žáci často pracovali s běžnými didaktickými pomůckami, jakými jsou učebnice, sešity, pracovní texty, kartičky, apod., použit byl i magnetofon, zpětný projektor, videoukázka a mapa; minimálně pak informační zdroje, jakými jsou slovníky, pravidla apod., ani jednou nebyly použity počítače. Ocenit je třeba práci s literárními ukázkami a čtenářskými deníky v rámci celoročního projektu *Čteme pro radost*.

Skupinová práce a činnost dvojic převažovaly nad frontální výukou, několikrát se vyskytlo problémové vyučování. Zaujala aktivní samostatná práce žáků ve většině hodin, např. v hodině literární výchovy ve IV. třídě při samostatném veršování. Komplexním pojetím se vyznačovalo více hodin – v hodině literární výchovy ve III. třídě (téma K. J. Erben – Vodník) se prolínalo slohové vyučování (popis vodníka) se zpěvem dětí (písň o vodě), komplexně byla pojata jazyková výuka v IX. třídě apod. Rovněž mezipředmětové vztahy se výrazněji projevíly v několika dalších hodinách. Globálním činnostním učením zaujala především hodina literární výchovy opět ve IV. třídě. Grafické úpravy sešitů byla věnována pozornost. Učitelky dodržovaly psychohygienické zásady - třídy byly větrané, časté byly relaxační chvílky. Chyběla důslednější kontrola správného držení těla dětí při psaní. Práce s žáky se specifickými poruchami učení byla viditelná, např. v IX. třídě vyučující v průběhu hodiny zadala diferencované úkoly.

Motivace byla zřetelná ve většině sledovaných hodin - vzdělávací cíl byl sdělen vždy, třeba jen stručně. Úvodní motivací zaujal začátek výuky ve IV. třídě – žáci sami museli v úvodu „nalézt“ cíl hodiny. Průběžné pochvaly a povzbuzení se vyskytovaly často, motivující je i zmíněné projektové vyučování, zapojení žáků do Klubu mladých čtenářů, organizování různých soutěží (olympiád, recitačních soutěží), návštěvy knihovny v Mělníku, vystavení úspěšných žákovských prací apod. K rozvoji jazykového citění přispívá i činnost čtenářského kroužku, jež navštěvují děti IV. třídy.

Interakce učitel-žák měla velmi dobrou úroveň zvláště v těch hodinách, v nichž byl poskytnut žákům prostor k vlastnímu projevu. Atmosféra při vyučování byla přátelská, osobnost dítěte byla respektována. Komunikativní dovednosti dětí měly různorodou kvalitu. V některých případech způsob komunikace ze strany učitelek, tj. položení zjišťovací otázky, nedával žákům větší prostor k vyjádření vlastních názorů. Ne vždy byl používán spisovný jazyk, obecná čeština byla žákům tolerována.

Při hodnocení žáků převažovala slovní pochvala, klasifikace známkami se objevila ve dvou hodinách. Kontrola 25 žákovských knížek však ukázala, že v předmětu český jazyk existuje dostatek známek – nejméně 23, nejvíce 80 ! Zastoupeny byly i známky z literatury a slohu, byť v menší míře. Objevily se i slovní pochvaly, žáci se vývojovými poruchami učení byli při klasifikaci zohledňováni. Závěrečné zhodnocení práce bylo časté, sebehodnocení vlastní činnosti žáky samotnými (většinou stručné) se objevilo v několika hodinách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech dějepis a občanská výchova.

V průběhu inspekce bylo sledováno celkem pět hodin dějepisu a tři hodiny občanské výchovy ve všech ročnících školy. Občanskou výchovu vyučuje učitelka s odbornou i pedagogickou způsobilostí, výuka dějepisu je zajištěna vyučující bez odborné způsobilosti a vyučující se středoškolským vzděláním. Tato skutečnost se projevila pouze částečně při volbě metod a forem práce v sedmém a osmém ročníku, odborné nedostatky v žádné ze sledovaných hodin zaznamenány nebyly.

Část výuky probíhala v odborné učebně přírodovědných předmětů, jejíž uspořádání a vybavení (příšroubované lavice) a absence názorných motivačních pomůcek ztěžovaly přípravu a vedení hodin. Další hodiny proběhly v kmenových a zároveň odborných učebnách (českého jazyka, zeměpisu, výpočetní techniky) a ve školním klubu, který svým uspořádáním, přítomností výpočetní a didaktické techniky a propojením s knihovnou poskytoval nejvíce možností ke skupinové práci, samostatné práci s informacemi - jejich vyhledávání, ověřování i prezentování - i k efektivnímu využívání didaktické techniky, stejně jako ke vhodným změnám činností. V průběhu sledovaných hodin byly využity různé metody a formy práce: frontální výuka, práce ve skupinách, řízený rozhovor apod. V úvodu bylo žákům vždy sděleno téma hodiny a její průběh, v části hodin pak následovalo opakování nebo rozdělení úkolů pro práci ve skupinách, v jedné hodině žáci sestavovali vlastní hodnotový žebříček, s nímž dále pracovali. K úvodní motivaci žáků sloužil i film a aktuální zážitek vyučující a na něj navazující zážitky dětí, s nimiž však neuměla dále pracovat. Problém byl vyřešen pouze poučením bez aktivní účasti žáků. Tato chyba se objevila i v dalších hodinách, kdy chyběl aktivní podíl žáků na vyřešení úkolu, neboť příliš dominoval názor vyučujících. K pozitivům většiny sledovaných hodin patřila materiální podpora výuky využitím nakopírovaných textů, atlasů, map, alternativních učebnic, folií, odborných publikací apod. V jedné hodině i hudební ukázky a názorných nástěnných obrazů. K větší efektivitě části výuky chybělo pouze využití zpětného projektoru nebo větších formátů papíru, tak aby prezentované závěry byly jasné a srozumitelné všem žákům a motivovaly je k dalšímu učení i k hodnocení práce spolužáků. Za dílčí nedostatek lze považovat i menší zkušenost některých vyučujících v práci s didaktickou technikou a chybějící diferencované zadávání úkolů ve vztahu k výsledkům učení v průběhu školního roku a specifickým poruchám učení.

V průběhu hodin byli žáci vždy motivováni průběžným slovním hodnocením jejich práce, vhodně byla využita i politická satira a aktuální situace (konec školní docházky, vztahy ve škole, nastávající prázdniny a dovolené). V dalších hodinách k pozitivní motivaci posloužil dárek (tablo, mušle) nebo obsah filmu. V průběhu školního roku k budování vztahu k předmětu sloužily i odborně zaměřené exkurze pořádané školou.

Kromě jedné hodiny žáci aktivně pracovali, s vyučujícími spolupracovali, kultivovaným způsobem prezentovali své názory a vědomosti. V menší části hodin se v jejich závěru projevila chybějící změna činností a z toho plynoucí únava; částečně pak i opomenutá průběžná aktivizace a motivace všech žáků při frontální organizaci práce ve třídě a negativní vymezení jejich činností.

Ve většině hodin chybělo častější konkrétní ohodnocení samostatné práce dětí známkou nebo body. V jedné hodině byl známkou hodnocen test; zde učitelka nevyužita možnost práce s výsledky, známky byly pouze oznámeny a zapsány. Při kontrole žákovských knížek odpovídal počet známek u většiny žáků konci školního roku a minimálnímu počtu známek stanovenému klasifikačním řádem školy. V menší části hodin bylo využito i sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech dějepis a občanská výchova byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů prvouka, přírodověda, přírodopis

Hospitováno bylo celkem v osmi hodinách (3x prvouka, 1x přírodověda, 4x přírodopis) u šesti z osmi vyučujících, kteří uvedeným předmětům vyučují; v jednom případě byl zajištěn kvalifikovaný zástup za chybějící učitelku (nemoc). Absence odborné a pedagogické způsobilosti u nekvalifikovaných vyučujících se do kvality výuky výraznějším způsobem negativně nepromítla, pouze se vyskytly drobné formální nedostatky u předkládaného učiva (nepřesnosti v názvosloví či výslovnosti, neúplně podávané informace).

Všechny navštívené hodiny splňovaly požadavek na zajištění návaznosti předkládaného učiva na předcházející tematický celek. Stanovené cíle výuky byly, až na výjimku, přiměřené. Bezprostřední příprava na vyučovací jednotku byla celkově velmi pečlivá a svědomitá a většinou vyučujících i důkladně promyšlená, s důrazem na dodržení názornosti výuky.

Výuka sledovaných předmětů probíhá na 1. stupni v podnětném prostředí kmenových učeben, na 2. stupni v odborné pracovní přírodovědných předmětů a také v multimediální učebně, ve které však, narozdíl od ostatních tříd, absentují nástěnné, trojrozměrné i jiné tematicky zaměřené přírodopisné pomůcky. Zájem žáků o předmět vyučující udržují mj. pravidelným zařazováním didaktické techniky – čtyřikrát byl ve sledovaných hodinách využit zpětný projektor, třikrát diapojektor, jedenkrát učitelka použila video. Názornost při prezentaci nového učiva zajišťovaly další pomůcky z kabinetních inventářů nebo vyrobené vyučujícími. Učebnice a pracovní sešity nepředstavovaly hlavní ani jedinou pomůcku. Až na výjimku (přírodopis v VI. třídě) byla materiální podpora výuky efektivní.

Při organizování výuky se vyučující opírali zejména o aktivizující formy práce, střídání metod (řízený rozhovor x skupinové řešení úkolů) a tím i činností žáků včetně jejich výrazné participace na vyvozování nových pojmů. Využity byly prvky individuální výuky se samostatným řešením úkolů, vyhledáváním informací, zjišťováním a porovnáváním. Aktivní činnostní výuka jednoznačně převažovala. Průběžně byl zařazován relaxační prvky, časové rozvržení, vyjma jedné hodiny, bylo účelné a učiteli dodržované (včetně ukončení výuky se zvoněním na přestávku). Registrované nedostatky ve třech vyučovacích jednotkách se týkaly občasných projevů dominance vyučujících (shrnutí výuky, předávání „hotových“ informací).

Ve všech navštívených hodinách vyučující v úvodu žáky motivovali sdělením náplně práce, využitím komunikativního kruhu, zážitků z exkurze či ze školy v přírodě nebo sestavením cíle hodiny samotnými žáky. Zájem žáků o předmět průběžně udržovali pochvalami, pozitivním hodnocením, aktualizací výuky, využitím mezipředmětových vazeb, menšinově pak soutěživými prvky, využitím regionálních podmínek nebo zařazením problémových otázek.

Interakce a komunikace na bázi učitel – žák i žák – učitel se, vyjma jedné hodiny, odvíjela od partnerského vztahu, vzájemného respektování, vstřícnosti a trpělivosti. Vyučující většinou důsledně dbali na dodržování dohodnutých pravidel chování. Sami se snažili o výhradně spisovnou mluvu, stručnost a výstižnost pokynů, méně již o efektivní práci s hlasem. Žáci dostávali zpravidla dostatečný prostor k vyjádření názoru, k dotazům, k souvislému projevu. Jen ve dvou případech se učitelky spokojily s heslovitými či jednoslovnými odpověďmi.

Většinou byl uplatňován princip průběžného pozitivního hodnocení výkonů žáků. Namátkovou kontrolou žákovských knížek a notýsků byla zaznamenána dostatečná četnost známek z převážně písemného ověřování vědomostí. V jednom případě se vyskytla nepřipustná

klasifikace s použitím mezistupně. Samozřejmostí bylo závěrečné zhodnocení činnosti žáků vyučujícími a především vedení k sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované skupině předmětů byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola v posledních letech využívá pravidelně ke zjišťování výsledků vzdělávání žáků v pátém, osmém a devátém ročníku komerčních evaluační nástrojů. Na jaře roku 2004 byli testováni žáci nejvyššího ročníku formou testů (tzv. Projekt KVALITA). Test proběhl v českém jazyku, matematice, přírodopisu a obecných studijních předpokladech; tento test, financovaný z prostředků Krajského úřadu Středočeského kraje, ukázal žákům jejich připravenost na přijímací zkoušky.

Další zjišťování vědomostí probíhá v průběhu školního roku formou hospitací ředitelky školy i její zástupkyně a různých prověrek a testů, zadávaných jednak učiteli, jednak vedením školy. Výsledky prověrek jsou porovnávány s klasifikací jednotlivých vyučujících, na základě této analýzy jsou pak přijímána konkrétní opatření. Metodické orgány (tj. metodické sdružení učitelek 1. stupně či předmětové komise) na těchto prověrkách neparticipují, neboť nejsou ustaveny. Jejich roli přebírají pravidelné porady všech pedagogických pracovníků zabývající se prospěchem a evaluací výsledků vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve *Zřizovací listině Základní školy J. A. Komenského Kly, okres Mělník ev. č. 1/2002* jsou shodné s údaji uvedenými v *Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení Základní školy J. A. Komenského Kly, okres Mělník do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 32 948/02-21 ze dne 6. ledna 2003*.

Ve škole byl zřízen žakovský parlament, který se schází jedenkrát–dvakrát za měsíc nebo dle potřeby. Zástupci tříd přicházejí na jednání s ředitelkou školy s konkrétními požadavky, návrhy, připomínkami či dotazy. Mají možnost se též písemnou formou anonymně vyjadřovat k práci ve škole nebo využít schránky důvěry. Některé požadavky se jim podařilo prosadit (instalace šatnových skříněk, rekonstrukce hřiště, umístění laviček), s jinými neuspěli (rozšíření sortimentu zboží ve školním kiosku). Předsedkyně parlamentu oceňuje možnost nadstandardní komunikace s vedením školy, např. i při projednávání úprav školního řádu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení Základní školy J. A. Komenského Kly, okres Mělník do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 32 948/02-21 ze dne 6. 1. 2003*
2. *Zápis ze zasedání Zastupitelstva obce Kly konaného dne 9. 10. 2002*
3. *Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola J. A. Komenského Kly evidenční číslo 1/2002 ze dne 9. 10. 2002*

4. *Rozhodnutí MŠMT o udělení výjimky z počtu žáků pro ZŠ Kly* čj. 18 176/03-22 ze dne 18. 4. 2003
5. *Smlouva mezi Základní školou J. A. Komenského, Kly a Obcí Kly* o úhradě nadnormativních výdajů na prostředky na platy a odvody ze dne 4. 9. 2003
6. *Smlouva mezi Základní školou J. A. Komenského, Kly a Základní uměleckou školou Mšeno* o pronájmu nebytových prostor sloužících pro potřeby školství
7. *Základní škola J. A. Komenského Kly, okres Mělník, Provozní řád školy* ze dne 10. 10. 2003 čj. 170/2003
8. *Plán ozdravných opatření na školní rok 2003/2004, ZŠ J. A. Komenského Kly*
9. *Základní škola J. A. Komenského Kly, Plán kontrolní činnosti na školní rok 2003/2004*
10. Seznam vyučujících a jejich konzultačních hodin
11. *Vnitřní směrnice č. 2/2004* čj. 21/2004, *Směrnice pro spolupráci školy s policií*
12. *Vnitřní směrnice č. 17/2003* čj. 101/2003, *Školní výlety a exkurze*
13. *Základní škola J. A. Komenského Kly, Vnitřní řád školy* v platnosti od 1. 9. 2003
14. *Základní škola J. A. Komenského Kly, Klasifikační řád školy* čj. 211/01
15. *Základní škola J. A. Komenského Kly, Řád školního hřiště* ze dne 1. 9. 2003
16. *Základní škola J. A. Komenského Kly, Řád tělocvičny* ze dne 1. 9. 2003
17. Řády odborných učeben
18. *Vnitřní řád školní družiny a školního klubu při ZŠ J. A. Komenského ve Klích* ze dne 1. 9. 2003
19. *Základní škola J. A. Komenského Kly, okres Mělník, Krizový řád* ze dne 1. 1. 2003
20. *Základní škola J. A. Komenského Kly, Výroční zpráva 2002/2003* ze dne 20. 8. 2003
21. *Základní škola J. A. Komenského Kly, 2001-2005, Koncepce rozvoje školy*
22. *ZŠ J. A. Komenského Kly, Hlavní úkoly a plán práce 2003/2004* ze dne 30. 9. 2003
23. *Škol (MŠMT) V 3-01 Výkaz o základní škole k 30. 9. 2003*
24. *ZŠ J. A. Komenského Kly, Seznam odebíraných novin, časopisů a aktualizací ve školním roce 2003/2004* bez data a čj.
25. Personální dokumentace zaměstnanců školy
26. *Jmenování do funkce ředitelky školy* ze dne 2. 1. 2003 čj. 2/03
27. *Jmenování do funkce zástupce ředitele* ze dne 4. 12. 2002 čj. 1/12/2002/Ku
28. Kolektivní smlouva školy ze dne 6. 1. 2003 a její přílohy č. 4/2, č. 2 a č. 4
29. *Základní škola J. A. Komenského Kly, Záboří 70, 277 41 Kly, Kritéria pro přiznávání osobního příplatku, mimořádných odměn a zvláštního příplatku za výkon práce třídního učitele* platná pro rok 2003
30. *Pracovní doba pedagogických pracovníků*, poslední změna 1. 3. 2004
31. Přidělení inventářů 2003/2004 bez data a čj.
32. Zápis z jednání pedagogické rady
33. Časově-tematické plány
34. *Učební plán Základní školy J. A. Komenského Kly, okres Mělník*, od 1. září 2003
35. *Učební plán pro vzdělávací cyklus 1. ročník 2002/2003*
36. *Učební plán pro vzdělávací cyklus 1. ročník 2003/2004*
37. Podkladová inspekční dokumentace zpracovaná ředitelkou školy k 30. 4. 2004

38. Dotazník pro ředitele před inspekcí
39. Rozvrh hodin ve školním roce 2003/2004
40. Třídní knihy tříd prvního až devátého ročníku ze školního roku 2002/2003 a 2003/2004
41. Vzorek sešitů žáků
42. Vzorek žákovských knížek a žákovských notýsků
43. Přehled žáků se specifickými poruchami učení bez uvedení data a čj.
44. Individuální vzdělávací plány integrovaných žáků
45. Výsledky testů Kalibro, Scio a CO ve školních letech 2002/2003 a 2003/2004
46. *Výsledky a rozbor prověrek z českého jazyka za školní roky 2002/2003 a 2003/2004*
47. *Plán kontrolní činnosti výchovného poradce pro školní rok 2003/2004 ze dne 10. září 2003*
48. *Vyhodnocení minimálního preventivního programu za školní rok 2002/2003*
49. *Minimální preventivní program – školní rok 2003/2004*
50. *Zpráva výchovného poradce za I. čtvrtletí školního roku 2003/2004*
51. *Základní škola J. A. Komenského Kly, Informační zpravodaj, Školní rok 2003/2004*
52. Zápisy z jednání se členy žákovského parlamentu

ZÁVĚR

Personální podmínky pro vzdělávání a výchovu žáků z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti nejsou optimální, ale postupně se zlepšují. Ředitelka školy k problémům v této oblasti přistupuje koncepčně, pedagogické pracovníky cíleně vede a motivuje ke zvyšování odborné kvalifikace, sama je jim příkladem. Výchovný poradce absolvoval příslušné kvalifikační studium, systematicky se žáky pracuje a jeho činnost pozitivně ovlivňuje výchovně-vzdělávací proces školy. Organizační struktura a delegované pravomoci umožňují efektivní řízení školy, kontrolní, motivační a evaluační nástroje jsou důsledně uplatňovány. Materiální podmínky školy se od poslední inspekce podstatně zlepšily; byla realizována půdní vestavba – v ní zřízen školní klub, proběhla rekonstrukce šaten a částečná výměna nábytku. Škola je velmi dobře vybavena názornými učebními pomůckami, výpočetní technikou, výukovým softwarem, didaktickou technikou a odpovídajícím množstvím video a audiokazet. Odborné a kmenové učebny jsou většinou podnětně a funkčně zařízeny. K motivaci dětí i zvýšení zájmu veřejnosti o školu slouží realizované projekty (muzeum, školní klub). Upravené venkovní prostory umožňují výuku v přírodě i volnočasové aktivity žáků.

Učební plán základní školy a jeho realizace je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. V hospitovaných hodinách byly využívány různé metody a formy práce; od klasické frontální výuky po činnostní učení. Dílčí nedostatky byly shledány v individuálním přístupu k žákům, v názornosti výuky, v poskytování prostoru k formulování vlastních postupů řešení a ve využívání didaktické a výpočetní techniky. Ke zlepšování výsledků vzdělávání jsou účinně využívány evaluační a autoevaluační nástroje. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu vůči žákům je funkční, do činnosti školy jsou cíleně zapojováni rodiče žáků a občané spádových oblastí. Vedení školy spolupracuje se žákovským parlamentem a formuje tak vztah žáků ke škole.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Scherlingová	V. Scherlingová v.r.
Členové týmu	Ing. Jaroslav Kindl	J. Kindl v.r.
	Mgr. František Kvasnička	F. Kvasnička v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Marie Albrechtová
Mária Kotvanová

V Praze dne 28. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. červenec 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu
Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Bc. Jana Palanská, ředitelka školy

J. Palanská v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Učňovská 1, 190 00 Praha 9 - Jarov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	27. 07. 2004	c5-1190/04-5222
Obec Kly	27. 07. 2004	c5-1191/04-5222

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.